

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise)

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนเป็นธุรกิจชุมชนประเภทหนึ่งประกอบกิจการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการบนพื้นฐานของการใช้ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน โดยรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย บุคคลธรรมดา ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีโชินิติบุคคล และนิติบุคคล ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด วิสาหกิจชุมชนไม่ว่ารูปแบบใด มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามที่ประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้

รัฐบาลได้มีนโยบายที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมชนบทให้สามารถเติบโตอย่างเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ เป็นองค์กรทางธุรกิจที่พัฒนาอย่างยั่งยืน และมีศักยภาพที่จะเติบโตเป็น SMEs ต่อไปได้ในอนาคต จึงได้มีมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับวิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินิติบุคคล ซึ่งมีเงินได้ไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปี มาตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน.....●

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดนิยามวิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน

ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน.....●

วิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีลักษณะสำคัญดังนี้

๑. ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ
๒. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทุน แรงงานในชุมชนเป็นหลัก
๓. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
๔. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล
๕. มีการดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
๖. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
๗. มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

การจดทะเบียน/การต่ออายุ/การเลิกประกอบกิจการ

➤ การจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์ขอจดทะเบียนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน

๒. เป็นกิจการที่ดำเนินการหรือประสงค์จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน โดยคณะบุคคลที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล และประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชนไม่น้อยกว่า ๗ คน โดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

๓. เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้เพื่อการพึ่งพาตนเองเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน

๔. เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการจดทะเบียน

วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

๑. ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
๒. มีสิทธิขอรับการส่งเสริม สนับสนุน จากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
๓. มีสิทธิได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนากิจการตามมาตรการที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจัดให้มี โดยเป็นการพัฒนาเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงขึ้น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงแก่กิจการวิสาหกิจชุมชน และเพื่อให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนเป็นที่เชื่อถือ

สถานที่รับจดทะเบียน

สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรในกรุงเทพมหานคร และหากท้องที่ใดในกรุงเทพมหานครไม่มีสำนักงานเกษตรเขต ให้สำนักงานเกษตรเขตใกล้เคียงเป็นสำนักงานรับจดทะเบียน

เอกสารหลักฐานประกอบการขอจดทะเบียน

กรณีเป็นนิติบุคคล

๑. ชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะจัดตั้ง พร้อมทั้งตั้ง
๒. ชื่อและที่อยู่ของผู้มีอำนาจทำการแทน
๓. ชื่อและที่อยู่ของสมาชิก
๔. กิจการที่วิสาหกิจชุมชนมีความประสงค์จะดำเนินการ
๕. สำเนาเอกสารแสดงวัตถุประสงค์ ระเบียบ หรือข้อบังคับ
๖. สำเนาบัญชีรายชื่อคณะกรรมการดำเนินการปัจจุบัน
๗. สำเนามติของคณะกรรมการดำเนินการหรือมติของที่ประชุมใหญ่

กรณีไม่เป็นนิติบุคคล

๑. ชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะจัดตั้ง พร้อมทั้งตั้ง
๒. ชื่อและที่อยู่ของผู้มีอำนาจทำการแทน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
๓. รายชื่อและที่อยู่พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิก
๔. กิจการที่วิสาหกิจชุมชนมีความประสงค์จะดำเนินการ
๕. หนังสือให้ความยินยอมของสมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด หรือสำเนามติที่ประชุมซึ่งมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแทน

วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว ให้มีคำว่า “**วิสาหกิจชุมชน**” อยู่หน้าชื่อวิสาหกิจชุมชนนั้น

➤ การต่ออายุการเป็นวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว ต้องแจ้งความประสงค์จะดำเนินการต่อไปภายใน ๓๐ วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน โดยแจ้งความประสงค์พร้อมหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน และหากวิสาหกิจชุมชนใดไม่แจ้งความประสงค์จะดำเนินการต่อไปเป็นเวลา ๒ ปีติดต่อกัน ให้กรมส่งเสริมการเกษตรมีหนังสือเตือนให้วิสาหกิจชุมชนนั้นแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และเมื่อล่วงพ้นเวลาดังกล่าว ให้กรมส่งเสริมการเกษตรถอนชื่อวิสาหกิจชุมชนนั้นออกจากทะเบียน

➤ การเลิกประกอบกิจการ

วิสาหกิจชุมชนใดประสงค์จะเลิกกิจการ ให้ผู้มีอำนาจทำการแทนแจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เลิกกิจการ

รูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

๑. บุคคลธรรมดา

ประกอบด้วย ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีไม่ใช่นิติบุคคล

- ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีไม่ใช่นิติบุคคล หมายถึง บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ตกลงเข้ากันเพื่อการทำการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์แบ่งปันกำไรที่ได้จากกิจการที่ทำ
- คณะบุคคลที่มีไม่ใช่นิติบุคคล หมายถึง บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ตกลงเข้ากันเพื่อการทำการร่วมกัน โดยไม่มีวัตถุประสงค์แบ่งปันกำไรที่ได้จากกิจการที่ทำ

๒. นิติบุคคล

ประกอบด้วย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด

- ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนนิติบุคคล หมายถึง บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน โดยหุ้นส่วนทุกคนไม่จำกัดความรับผิด และต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด หมายถึง บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน หุ้นส่วนมีทั้งจำกัดความรับผิดและไม่จำกัดความรับผิด และต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- บริษัทจำกัด หมายถึง บุคคลตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นรับผิดในหนี้ต่าง ๆ ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนลงทุน และต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- บริษัทมหาชนจำกัด หมายถึง บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน ให้ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดจำกัดไม่เกินจำนวนค่าหุ้นที่ต้องชำระ และบริษัทดังกล่าวได้ระบุมูลค่าความประสงค์เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ

หน้าที่ทางภาษีของวิสาหกิจชุมชน

“วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนที่สร้างรายได้ และก่อให้เกิดการจ้างงานในชุมชน วิสาหกิจชุมชนจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร ซึ่งจะเสียภาษีประเภทใด ขึ้นอยู่กับรูปแบบและธุรกรรมของวิสาหกิจชุมชนนั้น ๆ”

เมื่อวิสาหกิจชุมชนได้ดำเนินการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว วิสาหกิจชุมชนมีหน้าที่ทางภาษี ดังนี้

๑. ขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
๒. จัดทำรายงานเงินสดรับ – จ่าย
๓. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษี

การขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี

วิสาหกิจชุมชนที่ยังไม่มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร จะต้องดำเนินการยื่นคำร้องขอมีเลขประจำตัวและบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ดังนี้

๑. วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของ ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล จะต้องยื่นคำร้องขอมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรด้วยแบบ ล.ป.๑๐.๒ ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่วิสาหกิจชุมชนมีภูมิลำเนาตั้งอยู่ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มิเงินได้พึงประเมิน

๒. วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ให้ใช้เลขทะเบียนนิติบุคคลนั้น โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอมีเลขประจำตัวและบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

การจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่าย

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๑๖๑) ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีเงินได้ตามมาตรา ๔๐(๕)-(๘) แห่งประมวลรัษฎากร จัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่ายเป็นประจำวัน โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามที่ประกาศอธิบดีฯ กำหนด ดังนี้

๑. รูปแบบรายงานเงินสดรับ - จ่าย

รายงานเงินสดรับ - จ่าย ที่ผู้ประกอบการใช้จัดทำเพื่อแสดงรายได้และรายจ่ายประจำวัน ต้องมีรูปแบบลักษณะตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๑๖๑) กำหนดไว้ ดังนี้

รายงานเงินสดรับ - จ่าย

ชื่อผู้ประกอบการ..... เลขประจำตัวประชาชน

ชื่อสถานประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)				หมายเหตุ
			ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		

คำอธิบายรายงานเงินสดรับ - จ่าย

๑. ช่อง “วัน/เดือน/ปี” ใช้บันทึกวันที่ เดือน และปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงินและจ่ายเงิน
๒. ช่อง “รายการ” ใช้บันทึกรายละเอียดของรายการรับเงิน และจ่ายเงิน เช่น ขายสินค้า ค่าซื้อสินค้า ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ เงินเดือน เป็นต้น
๓. ช่อง “รายรับ” ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่ได้รับเข้ามาตามรายละเอียดในช่องรายการ
๔. ช่อง “รายจ่าย” เป็นการซื้อสินค้า ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่จ่ายในการซื้อสินค้าที่เกี่ยวข้องกับกิจการ
๕. ช่อง “รายจ่าย” เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ
๖. กรณีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ ให้บันทึกในวันที่ได้รับชำระหรือวันที่จ่ายค่าสินค้านั้น โดยอธิบายเพิ่มเติมในช่องหมายเหตุ

***หมายเหตุ : รายงานเงินสดรับ - จ่าย นี้ หมายถึง บัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่าย

๒. วิธีการจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่าย

๒.๑ การจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่าย จะต้องมียุทธศาสตร์และข้อความอย่างน้อยตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเพิ่มช่องรายการให้เหมาะสมกับสภาพของกิจการได้

๒.๒ ต้องจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่าย เป็นภาษาไทย ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ

๒.๓ ต้องลงรายการในรายงานเงินสดรับ - จ่าย ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่มีรายได้หรือรายจ่าย

๒.๔ รายการที่นำมาลงในรายงานเงินสดรับ - จ่าย

- ต้องมีเอกสารประกอบการลงรายการ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี ฯลฯ
- การลงรายการรายรับและรายจ่าย ให้ลงเป็นยอดรวมของแต่ละวันทำการ โดยมีเอกสารประกอบรายรับและรายจ่ายดังกล่าว หรือสามารถลงรายการรายรับและรายจ่ายโดยลงรายละเอียดรายการของรายรับ - รายจ่ายที่เกิดขึ้น ก็สามารถทำได้เช่นกัน

- รายจ่ายที่นำมาลงในรายงานเงินสดรับ - จ่าย ต้องเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการ

- สำหรับภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายนั้น สามารถนำมาลงเป็นต้นทุนของสินค้าหรือค่าใช้จ่ายได้ทั้งจำนวน เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

- หากมีการขายสินค้า/ให้บริการ ซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นเงินเชื่อให้บันทึกรายการในวันที่ได้รับชำระหรือวันที่จ่ายชำระค่าสินค้า/บริการนั้น โดยอธิบายเพิ่มเติมในช่องหมายเหตุ

๒.๕ ให้สรุปยอดรายรับและรายจ่ายเป็นรายเดือน เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

๓. การลงรายงานเงินสดรับ - จ่าย สามารถลงรายการได้ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ ลงรายการในรายงานเงินสดรับ - จ่าย เป็นยอดรวมของแต่ละวันทำการ หรือ

วิธีที่ ๒ ลงรายการในรายงานเงินสดรับ - จ่าย โดยลงรายละเอียดของรายการรายรับ - รายจ่าย

วิธีที่ ๑ การลงรายการในรายงานเงินสดรับ - จ่าย เป็นยอดรวมของแต่ละวันทำการ

รายงานเงินสดรับ - จ่าย

ชื่อผู้ประกอบการ.....วิสาหกิจชุมชน.ก.ไถ่.....เลขประจำตัวประชาชน.....
ชื่อสถานประกอบการ.....วิสาหกิจชุมชน.ก.ไถ่.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.๐๙๙๒๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)		รายจ่าย (บาท)				หมายเหตุ
				ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
๑ ธ.ค.๕๙	ขายสินค้า	๑๕,๐๐๐	๐๐	-	-	-	-	
	ค่าเช่าร้าน	-	-	-	-	๑๐,๐๐๐	๐๐	
๗ ธ.ค.๕๙	ขายสินค้า	๗,๐๐๐	๐๐	-	-	-	-	
	ซื้อสินค้า	-	-	๕,๐๐๐	๐๐	-	-	
	ค่าน้ำ ค่าไฟ	-	-	-	-	๑,๐๐๐	๐๐	
๑๖ ธ.ค.๕๙	ขายสินค้า	๙,๐๐๐	๐๐	-	-	-	-	
	ซื้อสินค้า	-	-	๑๐,๐๐๐	-	-	-	
๒๕ ธ.ค.๕๙	ขายสินค้า	๒,๐๐๐	๐๐	-	-	-	-	
	ค่าน้ำมันรถส่งของ	-	-	-	-	๕๐๐	๐๐	
๓๑ ธ.ค.๕๙	ขายสินค้า	๗,๐๐๐	๐๐	-	-	-	-	
	ค่าแรงคนงาน	-	-	-	-	๕,๐๐๐	๐๐	
	รวม	๔๐,๐๐๐	๐๐	๑๕,๐๐๐	๐๐	๑๖,๕๐๐	๐๐	

สรุป รายรับ - รายจ่าย สำหรับเดือนธันวาคม ๒๕๕๙

รายรับ	ขายสินค้า	๔๐,๐๐๐	บาท
รายจ่าย	ซื้อสินค้า	๑๕,๐๐๐	
	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๑๖,๕๐๐	๓๑,๕๐๐ บาท
กำไร (ขาดทุน)		๘,๕๐๐	บาท

การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี

วิสาหกิจชุมชนจะเสียภาษีประเภทใดบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบและธุรกรรมของวิสาหกิจชุมชนนั้น ๆ โดยทั่วไปแล้ววิสาหกิจชุมชนจะต้องเสียภาษี ดังนี้

๑. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax : PIT)
๒. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax : CIT)
๓. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax : WHT)
๔. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax : VAT)
๕. ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax : SBT)
๖. อากรแสตมป์ (Stamp Duty)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax : PIT)

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายกำหนด แต่เนื่องจากรัฐบาลต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนสามารถเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง เป็นองค์กรทางธุรกิจที่พัฒนาอย่างยั่งยืน และเพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีอย่างต่อเนื่อง จึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓๐ (พ.ศ.๒๕๖๐) ขยายระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ซึ่งมีเงินได้ไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อปีสำหรับปีภาษีนั้น ออกไปอีกเป็นระยะเวลา ๓ ปี สำหรับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

เงื่อนไขการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่วิสาหกิจชุมชน

๑. เป็นวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ที่ต้องจดทะเบียนและได้รับใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนจากกรมส่งเสริมการเกษตร ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

๒. วิสาหกิจชุมชนที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๕)(๖)(๗)(๘) แห่งประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำรายงานแสดงรายได้และรายจ่ายประจำวัน หรือรายงานเงินสดรับ - จ่ายประจำวัน เป็นภาษาไทย ภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่มียาได้หรือรายจ่าย โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามแบบที่แนบท้ายประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๑๖๑)

๓. วิสาหกิจชุมชนต้องเก็บรักษารายงานแสดงรายได้และรายจ่ายประจำวัน หรือรายงานเงินสดรับ - จ่ายประจำวัน และใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไว้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ณ ที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งจะให้เจ้าพนักงานของกรมสรรพากรตรวจสอบได้ทันที

หมายเหตุ : กรณีวิสาหกิจชุมชนที่มีเงินได้พึงประเมินเกินกว่า ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี จะต้องนำเงินได้พึงประเมินตั้งแต่บาทแรก มาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การหักค่าใช้จ่าย

ผู้มีเงินได้พึงประเมิน มาตรา ๔๐ (๕)(๖)(๗)(๘) สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ ๒ แบบ คือ

- **แบบที่ ๑** การหักค่าใช้จ่ายเหมา กำหนดไว้เป็นอัตราร้อยละ ตามที่กฎหมายกำหนด
- **แบบที่ ๒** การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ และต้องมีเอกสารหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายที่พิสูจน์ได้

ตารางสรุปการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๕) แห่งประมวลรัษฎากร	ร้อยละ
๑. การให้เช่าทรัพย์สิน	
ก) บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ	๓๐
ข) ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม	๒๐
ค) ที่ดินที่มีได้ใช้ในการเกษตรกรรม	๑๕
ง) ยานพาหนะ	๓๐
จ) ทรัพย์สินอย่างอื่น	๑๐
กรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายจากค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วงแล้วแต่กรณี	
๒. การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน กฎหมายยอมให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้วิธีเดียว	๒๐
๓. การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว กฎหมายยอมให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้วิธีเดียว	๒๐
เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๖) แห่งประมวลรัษฎากร	ร้อยละ
เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ	
๑. กฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม	๓๐
๒. การประกอบโรคศิลปะ	๖๐
เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๗) แห่งประมวลรัษฎากร	ร้อยละ
เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ	๖๐

ตารางแสดงการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘)

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ	ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
๑. การเก็บค่าตั้งหรือค่าเกมจากการพนัน การแข่งขันหรือการเล่นต่าง ๆ	๖๐	๒๓. การทำลูกโป่ง เครื่องแก้ว เครื่องพลาสติกหรือเครื่องอย่างสำเร็จรูป	๖๐
๒. การถ่าย ล้างอัด หรือขยายรูป ภาพยนตร์ รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๒๔. การซักรีด หรือย้อมสี	๖๐
๓. การทำกิจการคานเรือ อุเรือ หรือซ่อมเรือที่มีใช้ซ่อมเครื่องจักร เครื่องกล	๖๐	๒๕. การขายของนอกจากที่ระบุไว้ในข้ออื่นซึ่งผู้ขายมิได้เป็นผู้ผลิต	๖๐
๔. การทำรองเท้า และเครื่องหนังแท้หรือหนังเทียม รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๒๖. รางวัลที่เจ้าของม้าได้จากการส่งม้าเข้าแข่ง	๖๐
๕. การตัด เย็บ ถัก ปักเสื้อผ้าหรือสิ่งอื่น ๆ รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๒๗. การรับสินไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากหรือการได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยเด็ดขาดจากการขายฝาก	๖๐
๖. การทำ ตกแต่ง หรือซ่อมแซมเครื่องเรือน รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๒๘. การรมยาง การทำยางแผ่น หรืออย่างอื่นที่มีใช้ยางสำเร็จรูป	๖๐
๗. การทำกิจการโรงแรมหรือภัตตาคาร หรือการปรุงอาหาร หรือเครื่องดื่มจำหน่าย	๖๐	๒๙. การฟอกหนัง	๖๐
๘. การตัด ตัด แต่งผม หรือตกแต่งร่างกาย	๖๐	๓๐. การทำน้ำตาล หรือน้ำเหลืองของน้ำตาล	๖๐
๙. การทำสบู่ แชมพู หรือเครื่องสำอาง	๖๐	๓๑. การจับสัตว์น้ำ	๖๐
๑๐. การทำวรรณกรรม	๖๐	๓๒. การทำกิจการโรงเลื่อย	๖๐
๑๑. การค้าเครื่องเงิน ทอง นาก เพชร พลอย หรืออัญมณีอื่น ๆ รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๓๓. การกลั่นหรือหีบน้ำมัน	๖๐
๑๒. การทำกิจการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเฉพาะที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน รวมทั้งการรักษาพยาบาลและการจำหน่ายยา	๖๐	๓๔. การให้เช่าซื้อสิ่งทอหรือทรัพย์สินที่มีเข้าลักษณะตามมาตรา ๔๐ (๕) แห่งประมวลรัษฎากร	๖๐
๑๓. การไม่หรือย้อยหิน	๖๐	๓๕. การทำกิจการโรงสีข้าว	๖๐
๑๔. การทำป่าไม้ สวนยาง หรือไม้ยืนต้น	๖๐	๓๖. การทำเกษตรกรรมประเภทไม้ล้มลุกและัญชาติ	๖๐
๑๕. การขนส่งหรือรับจ้างด้วยยานพาหนะ	๖๐	๓๗. การอบหรือต้มใบยาสูบ	๖๐
๑๖. การทำปลี๊ด และตรา การรับพิมพ์ หรือเย็บสมุดเอกสาร รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	๖๐	๓๘. การเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด รวมทั้งการขายวัตถุดิบที่ได้	๖๐
๑๗. การทำเหมืองแร่	๖๐	๓๙. การฆ่าสัตว์จำหน่าย รวมทั้งการขายวัตถุดิบที่ได้	๖๐
๑๘. การทำเครื่องตีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต	๖๐	๔๐. การทำนาเกลือ	๖๐
๑๙. การทำเครื่องกระเบื้อง เครื่องเคลือบ เครื่องซีเมนต์หรือดินเผา	๖๐	๔๑. การขายเรือกำปั่นหรือเรือที่มีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป หรือแพ	๖๐
๒๐. การทำหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า	๖๐	๔๒. การขายที่ดินเงินผ่อนหรือการให้เช่าซื้อที่ดิน	๖๐
๒๑. การทำน้ำแข็ง	๖๐	๔๓. การแสดงของนักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุหรือโทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นักกีฬาอาชีพ หรือนักแสดงเพื่อความบันเทิงใด ๆ (ก) สำหรับเงินได้ส่วนที่ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๖๐ (ข) สำหรับเงินได้ส่วนที่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๔๐ การหักค่าใช้จ่ายตาม (ก) และ (ข) รวมกันต้องไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท	๖๐ ๔๐
๒๒. การทำกาว แป้งเปียกหรือสิ่งที่มีลักษณะทำนองเดียวกันและการทำแป้งชนิดต่าง ๆ ที่มีใช้เครื่องสำอาง	๖๐	๔๔. เงินได้ที่มีได้ระบุไว้ตั้งแต่ข้อ ๑ - ๔๓	หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

*** พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ ๖๒๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมิน ประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

การหักค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อน หมายถึง รายการต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิสาหกิจชุมชนที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล สามารถหักค่าลดหย่อนสำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย คนละ ๖๐,๐๐๐ บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ถือเป็นหน่วยภาษีบุคคลธรรมดาประเภทหนึ่ง จะต้องนำเงินได้พึงประเมินทุกประเภทของตน ตลอดปีภาษี ไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยแยกการคำนวณภาษีออกได้ดังนี้

๑. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี
๒. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษีและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี กฎหมายได้กำหนดวิธีการคำนวณภาษีออกเป็น ๒ วิธีดังนี้

วิธีที่ ๑ **คำนวณจากเงินได้สุทธิ (ตามมาตรา ๔๘ (๑))**

$$\text{เงินได้สุทธิ} = \text{เงินได้พึงประเมิน} - \text{ค่าใช้จ่าย} - \text{ค่าลดหย่อน}$$

$$\text{ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องชำระ} = \text{เงินได้สุทธิ} \times \text{อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา}$$

บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

*** พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
๐ - ๑๕๐,๐๐๐*	ยกเว้นภาษี
๑๕๐,๐๐๑ - ๓๐๐,๐๐๐	๕
๓๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐	๑๐
๕๐๐,๐๐๑ - ๗๕๐,๐๐๐	๑๕
๗๕๐,๐๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐
๑,๐๐๐,๐๐๑ - ๒,๐๐๐,๐๐๐	๒๕
๒,๐๐๐,๐๐๑ - ๕,๐๐๐,๐๐๐	๓๐
๕,๐๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๓๕

หมายเหตุ : พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๔๗๐) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้สุทธิจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรา ๔๘ (๑) เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับปีภาษีนั้น ใช้บังคับตั้งแต่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

วิธีที่ ๒ คำนวณจากเงินได้พึงประเมิน (ตามมาตรา ๔๘ (๒))

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องชำระ = เงินได้พึงประเมินทุกประเภท (ยกเว้นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ ๑) \times ๐.๕%

กรณีที่ต้องคำนวณวิธีที่ ๒ ได้แก่ กรณีที่เงินได้พึงประเมินทุกประเภทในปีภาษี แต่ไม่รวมถึงเงินได้พึงประเมินประเภทที่ ๑ (เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ) มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ ๑๒๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้คำนวณในอัตราร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้พึงประเมิน และตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ภาษีที่คำนวณตามวิธีที่ ๒ ถ้ามีจำนวนไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ได้รับการยกเว้นภาษี ตามพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๔๘๐) พ.ศ. ๒๕๕๒

***หมายเหตุ : ให้ผู้มีเงินได้พึงประเมินคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑ และวิธีที่ ๒ เปรียบเทียบกัน วิธีใดมีจำนวนภาษีที่ต้องชำระสูงกว่าให้เสียภาษีตามวิธีนั้น

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี

ผู้มีเงินได้ต้องนำเงินได้พึงประเมินทุกประเภทของตน ตลอดปีภาษี (ไม่รวมเงินได้ที่กฎหมายยกเว้นภาษี หรือที่ไม่ต้องเสียภาษี) ไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี เพื่อยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ และให้นำภาษีที่เสียครึ่งปีมาเครดิตหักออกจากจำนวนภาษีเงินได้ประจำปีภาษี การคำนวณภาษีให้ทำเป็น ๓ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑

เงินได้พึงประเมินทุกประเภทรวมกันตลอดปีภาษี	=	XXXX	(๑)
หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด	=	XXXX	(๒)
(๑) - (๒) เหลือเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	=	XXXX	(๓)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	=	XXXX	(๔)
(๓) - (๔) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ	=	XXXX	(๕)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	=	XXXX	(๖)
(๕) - (๖) เหลือเงินได้สุทธิ	=	XXXX	(๗)
นำเงินได้สุทธิตาม (๗) ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ ๑	=	XXXX	(๘)

ขั้นที่ ๒ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒

เงินได้พึงประเมินทุกประเภท (ยกเว้นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ ๑)	=	XXXX	(๙)
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ ๒ = (๙) × $\frac{๐.๕}{๑๐๐}$	=	XXXX	(๑๐)

ขั้นที่ ๓ สรุปภาษีที่ต้องชำระ

ภาษีประจำปีภาษีที่ต้องเสีย เทียบ (๘) และ (๑๐) จำนวนที่มากกว่า	=	XXXX	(๑๑)
หัก ภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายแล้ว	XX			
ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระไว้แล้ว	XX			
ภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า	XX			
เครดิตภาษีเงินปันผล	XX	=	XXXX (๑๒)
(๑๑) - (๑๒) เหลือภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ (ชำระเกิน)	=	XXXX		

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี เป็นภาษีที่เสียก่อนถึงกำหนดเวลาเสียภาษีประจำปี (เดือนมีนาคมของปีถัดไป) และเสียเฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ภาษีที่เสียนี้นำไปเป็นเครดิตหักออก จากภาษีประจำปีได้

เงินได้พึงประเมินที่กำหนดให้เสียภาษีเงินได้ครึ่งปี ได้แก่

- เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) ถึง (๘) แต่ไม่รวมถึงเงินกินเปล่า เงินช่วย ค่าก่อสร้าง เงินค่าซ่อมแซม ค่าแห่งอาคารหรือโรงเรียนที่ได้รับกรรมสิทธิ์

ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล หากมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) ถึง (๘) จะต้องนำเงินได้ดังกล่าวมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาครึ่งปีด้วย โดยภาษีครึ่งปีที่เสียไว้สามารถนำไปหักเป็นเครดิตภาษีประจำปีได้

หลักเกณฑ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี มีลักษณะคล้ายกับการคำนวณภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑

เงินได้พึงประเมินที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน	=	XXXX	(๑)
หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด	=	XXXX	(๒)
(๑) - (๒) เหลือเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	=	XXXX	(๓)
หัก ค่าลดหย่อนหักได้กึ่งหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด	=	XXXX	(๔)
(๓) - (๔) เหลือเงินได้สุทธิ	=	XXXX	(๕)
นำเงินได้สุทธิตาม (๕) ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา				
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ ๑	=	XXXX	(๖)

ขั้นที่ ๒ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒

เงินได้พึงประเมินที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน	=	XXXX	(๗)
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ ๒ = (๗) × ๐.๕	=	XXXX	(๘)
		๑๐๐		

ขั้นที่ ๓ สรุปภาษีที่ต้องชำระ

ภาษีครึ่งปีที่ต้องเสีย เทียบ (๖) และ (๘) จำนวนที่มากกว่า	=	XXXX	(๙)
หัก จำนวนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ระหว่างมกราคมถึงมิถุนายน	=	XXXX	(๑๐)
(๙) - (๑๐) เหลือภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ (ชำระเกิน)	=	XXXX		

ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล โดยประกอบกิจการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อจำหน่าย ซึ่งมีได้เป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (การเลี้ยงโคเนื้อเพื่อจำหน่ายได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา ๘๑ แห่งประมวลรัษฎากร) มีเงินได้พึงประเมินจากการขายโคเนื้อตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท และมีเงินได้พึงประเมินจากการขายโคเนื้อ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปี (ภ.ง.ด.๙๔) และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี (ภ.ง.ด.๙๐) โดยมีวิธีการคำนวณภาษี ดังนี้

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปี (ภ.ง.ด.๙๔)**ขั้นที่ ๑ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑****คำนวณภาษีวิธีที่ ๑**

เงินได้พึงประเมิน (มกราคม – มิถุนายน)	=	๑,๙๐๐,๐๐๐	บาท
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ ๖๐ (๑,๙๐๐,๐๐๐ x ๖๐)	=	๑,๑๔๐,๐๐๐	บาท
		๑๐๐	

คงเหลือเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	=	๗๖๐,๐๐๐	บาท
หัก ค่าลดหย่อนครั้งปี (๑๒๐,๐๐๐)	=	๖๐,๐๐๐	บาท
		๒	

คงเหลือเงินได้สุทธิ	=	๗๐๐,๐๐๐	บาท
---------------------	---	---------	-----

วิธีคำนวณภาษี

เงินได้สุทธิ = ๗๐๐,๐๐๐ บาท

๑. เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ บาทแรก ได้รับยกเว้นภาษี	=	๐	บาท
---	---	---	-----

๒. เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ x ๕%	=	๗,๕๐๐	บาท
------------------------------	---	-------	-----

๓. เงินได้สุทธิ ๒๐๐,๐๐๐ x ๑๐%	=	๒๐,๐๐๐	บาท
-------------------------------	---	--------	-----

๔. เงินได้สุทธิ ๒๐๐,๐๐๐ x ๑๕%	=	๓๐,๐๐๐	บาท
-------------------------------	---	--------	-----

จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๑ คือ	=	๕๗,๕๐๐	บาท
--------------------------------------	---	--------	-----

ขั้นที่ ๒ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒**คำนวณภาษีวิธีที่ ๒**

เงินได้พึงประเมิน (มกราคม – มิถุนายน)	=	๑,๙๐๐,๐๐๐	บาท
ภาษีที่ต้องชำระ (๑,๙๐๐,๐๐๐ x ๐.๕)	=	๙,๕๐๐	บาท
		๑๐๐	

จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๒ คือ	=	๙,๕๐๐	บาท
--------------------------------------	---	-------	-----

ขั้นที่ ๓ สรุปภาษีที่ต้องชำระ

เปรียบเทียบภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ ๑ และวิธีที่ ๒ วิธีใดมีจำนวนภาษีมากกว่าให้ชำระภาษีตามวิธีนั้น

✓ จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๑ คือ	=	๕๗,๕๐๐	บาท
--	---	--------	-----

จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๒ คือ	=	๙,๕๐๐	บาท
--------------------------------------	---	-------	-----

ดังนั้น ภาษีที่ต้องชำระตามแบบ ภ.ง.ด.๙๔ คือ จำนวนภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ ๑

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี (ภ.ง.ด.๙๐)

ขั้นที่ ๑ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๑

คำนวณภาษีวิธีที่ ๑

เงินได้พึงประเมิน (มกราคม – ธันวาคม)	=	๓,๘๐๐,๐๐๐	บาท
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ ๖๐ (๓,๘๐๐,๐๐๐ × ๖๐)	=	๒,๒๘๐,๐๐๐	บาท
๑๐๐			
คงเหลือเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	=	๑,๕๒๐,๐๐๐	บาท
หัก ค่าลดหย่อน	=	๑๒๐,๐๐๐	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ	=	๑,๔๐๐,๐๐๐	บาท
วิธีคำนวณภาษี			
เงินได้สุทธิ = ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท			
๑. เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ บาทแรก ได้รับยกเว้นภาษี	=	๐	บาท
๒. เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ × ๕%	=	๗,๕๐๐	บาท
๓. เงินได้สุทธิ ๒๐๐,๐๐๐ × ๑๐%	=	๒๐,๐๐๐	บาท
๔. เงินได้สุทธิ ๒๕๐,๐๐๐ × ๑๕%	=	๓๗,๕๐๐	บาท
๕. เงินได้สุทธิ ๒๕๐,๐๐๐ × ๒๐%	=	๕๐,๐๐๐	บาท
๖. เงินได้สุทธิ ๔๐๐,๐๐๐ × ๒๕%	=	๑๐๐,๐๐๐	บาท
จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๑ คือ	=	๒๑๕,๐๐๐	บาท

ขั้นที่ ๒ คำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒

คำนวณภาษีวิธีที่ ๒

เงินได้พึงประเมิน (มกราคม – ธันวาคม)	=	๓,๘๐๐,๐๐๐	บาท
ภาษีที่ต้องชำระ (๓,๘๐๐,๐๐๐ × ๐.๕)	=	๑๙,๐๐๐	บาท
๑๐๐			
จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๒ คือ	=	๑๙,๐๐๐	บาท

ขั้นที่ ๓ สรุปภาษีที่ต้องชำระ

เปรียบเทียบภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ ๑ และวิธีที่ ๒ วิธีใดมีจำนวนภาษีมากกว่าให้ชำระภาษีตามวิธีนั้น

- ✓ จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๑ คือ = ๒๑๕,๐๐๐ บาท
 - จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๒ คือ = ๑๙,๐๐๐ บาท
- ดังนั้น ภาษีที่ต้องชำระตามแบบ ภ.ง.ด.๙๐ คือ จำนวนภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ ๑

สรุป

จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามวิธีที่ ๑ คือ	=	๒๑๕,๐๐๐	บาท
หัก ภาษีเงินได้ครึ่งปี (ภ.ง.ด.๙๔) ที่ชำระไว้แล้ว	=	๕๗,๕๐๐	บาท
ภาษีที่ต้องชำระจริงตามแบบ ภ.ง.ด.๙๐	=	๑๕๗,๕๐๐	บาท

ภาษีของเงินส่วนแบ่งกำไร

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล เมื่อจ่ายเงินส่วนแบ่งกำไรให้แก่สมาชิกในปีภาษีใด สมาชิกต้องนำเงินส่วนแบ่งกำไรซึ่งถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร มารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้กับเงินได้พึงประเมินประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับ โดยไม่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ ตามมาตรา ๔๒ (๑๔) แห่งประมวลรัษฎากรอีกต่อไป ทั้งนี้ สำหรับ ส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป และวิสาหกิจชุมชนผู้จ่ายเงินส่วนแบ่ง กำไรไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด

การจัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่ายตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๒๔๙)

วิสาหกิจชุมชนที่มีเงินได้เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปีขึ้นไป นอกจากมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชี หรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่ายประจำวัน และยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยนำเงินได้พึงประเมินตั้งแต่บาทแรกมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๒๔๙) ยังกำหนดให้ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล จัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่าย ดังต่อไปนี้

๑. ให้ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล จัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงยอดเงินคงเหลือยกมา จำนวนรวมของยอดรายได้และยอดรายจ่ายที่ได้มีการรับมาหรือจ่ายไปในระหว่างปีภาษี และยอดเงินคงเหลือยกไป โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยดังนี้

รายงานบัญชีรับ - จ่าย ของห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ประจำปีภาษี

ชื่อห้างหุ้นส่วนสามัญ/คณะบุคคล

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร - - - -

รายการ	รายรับ (บาท)		หมายเหตุ
๑. ยอดเงินคงเหลือยกมาจากปีภาษีก่อน			
๒. ยอดรวมรายรับระหว่างปีภาษี			
๓. ยอดรวมรายจ่ายระหว่างปีภาษี			
๔. ส่วนแบ่งเงินกำไรหรือส่วนแบ่งรายได้ ที่จ่ายให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคล			
๕. ยอดเงินคงเหลือยกไปปีภาษีถัดไป			

รายการยอดเงินได้คงเหลือยกไป ปรากฏตาม

๑. บัญชีธนาคาร สาขา

ชื่อบัญชี เลขที่บัญชี

๒. เงินสด บาท

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

.....
(.....)

ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ

หมายเหตุ : การแจ้งความเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรอาจเป็นเหตุให้ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๗ ปี และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๓๗ แห่งประมวลรัษฎากร และการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒. การจัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่าย ตามข้อ ๑ ให้ทำเป็นภาษาไทย ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ

๓. การจัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่าย ตามข้อ ๑ ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมินพร้อมกับการยื่นแบบ ภ.ง.ด. ๙๐ หรือ ภ.ง.ด. ๙๑ ของทุกปีภาษี

๔. ให้ใช้บังคับสำหรับการยื่นแบบ ภ.ง.ด.๙๐ หรือ ภ.ง.ด. ๙๑ ซึ่งจะต้องยื่นรายการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

แบบแสดงรายการภาษี	เงินได้พึงประเมินที่นำมาคำนวณภาษี		กำหนดเวลายื่นแบบ
	ประเภทเงินได้	เงินได้ที่ได้รับตั้งแต่	
ภ.ง.ด.๙๔ (ภาษีเงินได้ครึ่งปี)	มาตรา ๔๐(๕)(๖)(๗)(๘)	มกราคม – มิถุนายน (๖ เดือน)	กรกฎาคม – กันยายน ของปีภาษีนั้น
ภ.ง.ด.๙๐ (ภาษีเงินได้ประจำปีภาษี)	มาตรา ๔๐(๑) ถึง (๘)	มกราคม – ธันวาคม (๑๒ เดือน)	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี ๒ ระยะ คือ

๑. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี (ภ.ง.ด.๙๔)” เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕)(๖)(๗) หรือ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนไม่ว่าจะมีเงินได้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยยื่นภายในเดือนกรกฎาคม – กันยายนของปีภาษีนั้น

๒. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี (ภ.ง.ด.๙๐)” เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๑) ถึง (๘) แห่งประมวลรัษฎากร (แต่มิใช่เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๑) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว) ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม โดยยื่นภายในเดือนมกราคม – มีนาคมของปีภาษีถัดไป

หมายเหตุ : วิสาหกิจชุมชนสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่วิสาหกิจชุมชนมีภูมิลำเนาอยู่ และทางเว็บไซต์กรมสรรพากร (www.rd.go.th) โดยวิสาหกิจชุมชนสามารถนำภาษีที่ถูกต้อง หัก ณ ที่จ่ายมาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระได้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax : CIT)

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด จะต้องนำรายได้ – รายจ่ายที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีมาคำนวณหากำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล การคำนวณกำไรสุทธิต้องเป็นไปตามเงื่อนไขมาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร โดยการยื่นแบบเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องยื่นแบบเสียภาษีปีละ ๒ ครั้ง ดังนี้

แบบแสดงรายการภาษี	กำไรสุทธิที่นำมาคำนวณภาษี	กำหนดเวลายื่นแบบ
๑. ภ.ง.ด.๕๑ (ครั้งแรกของรอบระยะเวลาบัญชี)	ประมาณการกำไรสุทธิทั้งรอบระยะเวลาบัญชี แล้วนำกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิตามคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภายใน ๒ เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี
๒. ภ.ง.ด.๕๐ (รอบระยะเวลาบัญชี)	นำกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นจริงในรอบระยะเวลาบัญชีมาคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ***ต้องยื่นเป็นประจำทุกกรอบระยะเวลาบัญชีไม่ว่าจะมีรายได้หรือไม่

หมายเหตุ : วิสาหกิจชุมชนสามารถนำภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายมาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระได้

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปแบบของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาทและมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการลดอัตราและยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิให้แก่ SMEs (ตาม พรฎ.๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติม โดย พรฎ.๕๘๓ และ พรฎ.๖๐๓) ซึ่งคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ ดังนี้

$$\text{ภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องชำระ} = \text{กำไรสุทธิ} \times \text{อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล}$$

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
๐ - ๓๐๐,๐๐๐	ยกเว้น
๓๐๐,๐๐๑ - ๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๕
๓,๐๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๒๐

หมายเหตุ : ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท เฉพาะกำไรสุทธิที่ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทแรก สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax : WHT)

วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับเงินได้บางประเภท เงินได้ดังกล่าวอาจถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งวิสาหกิจชุมชนสามารถนำเงินภาษีที่ถูกหักไว้มาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระเมื่อยื่นแบบเสียภาษีเงินได้ครึ่งปีหรือประจำปีภาษี ทั้งนี้ เพื่อบรรเทาภาระของผู้เสียภาษีที่จะต้องเสียภาษีจำนวนมากในตอนสิ้นปี ในทางกลับกันเมื่อวิสาหกิจชุมชนมีการจ่ายเงินได้บางประเภทก็อาจต้องทำหน้าที่เป็นผู้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และนำส่งเงินภาษีแก่กรมสรรพากรภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือนถัดจากเดือนที่จ่ายเงินได้

ตารางสรุปการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่าย

วิสาหกิจชุมชนที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อบุคคล เมื่อจ่ายเงินได้พึงประเมินตามตารางสรุปการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย พร้อมนำส่งภาษีให้กรมสรรพากร ดังนี้

มาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร	ประเภทเงินได้พึง ประเมิน	ผู้รับเงินได้พึงประเมิน ถูกหักภาษี	วิธีการหักภาษีและอัตราภาษี	แบบแสดงรายการภาษี/ กำหนดเวลานำส่งภาษี
มาตรา ๔๐ (๑)	- เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่ในและ นอกประเทศไทย	<u>วิธีการคำนวณ</u> ๑. คำนวณเงินได้สุทธิที่คาดว่าจะได้รับทั้งปี เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมินที่คาดว่าจะได้รับทั้งปี หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ๒. คำนวณภาษีที่ต้องชำระทั้งปี ภาษีต้องชำระ = เงินได้สุทธิ x อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ๓. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีที่ต้องจ่ายในแต่ละครั้ง = $\frac{\text{ภาษีที่ต้องชำระทั้งปี}}{\text{จำนวนครั้งที่จ่าย}}$ <u>หมายเหตุ</u> : เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ บาทแรก ได้รับการยกเว้นภาษี	นำส่งด้วยแบบ ภ.ง.ด. ๑ ภายในวันที่ ๑ - ๗ ของ เดือนถัดจากเดือนที่ จ่ายเงินได้

มาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร	ประเภทเงินได้พึง ประเมิน	ผู้รับเงินได้พึงประเมิน ถูกหักภาษี	วิธีการหักภาษีและอัตราภาษี	แบบแสดงรายการภาษี/ กำหนดเวลานำส่งภาษี
มาตรา ๔๐ (๒)	- การรับทำงานให้ ค่านายหน้า ฯลฯ	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่ใน ประเทศไทย	<u>วิธีการคำนวณ</u> ๑. คำนวณเงินได้สุทธิที่คาดว่าจะได้รับทั้งปี เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมินที่คาดว่าจะได้รับทั้งปี หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ๒. คำนวณภาษีที่ต้องชำระทั้งปี ภาษีต้องชำระ = เงินได้สุทธิ x อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ๓. คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีที่ต้องจ่ายในแต่ละครั้ง = <u>ภาษีที่ต้องชำระทั้งปี</u> จำนวนครั้งที่จ่าย <u>หมายเหตุ</u> : เงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ บาทแรก ได้รับการยกเว้นภาษี	นำส่งด้วยแบบ ภ.ง.ด. ๑ ภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือน ถัดจากเดือนที่จ่ายเงินได้
		ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่นอก ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๑๕	

มาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร	ประเภทเงินได้พึง ประเมิน	ผู้รับเงินได้พึงประเมินถูก หักภาษี	วิธีการหักภาษีและอัตราภาษี	แบบแสดงรายการภาษี/ กำหนดเวลานำส่งภาษี
มาตรา ๔๐ (๓)	- ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ลิขสิทธิ์ สิทธิอย่างอื่น ฯลฯ	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่ใน ประเทศไทย	หักภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	นำส่งด้วยแบบ ภ.ง.ด. ๒ ภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือน ถัดจากเดือนที่จ่ายเงินได้
		ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่นอก ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๑๕	
มาตรา ๔๐ (๔) (ก)	<ul style="list-style-type: none">▪ เฉพาะดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์/หุ้นกู้/ตัวเงิน/เงินให้กู้ยืม▪ ผลต่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงิน หรือตราสารสิทธิในหนี้บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก▪ เงินได้ทำนองเดียวกับดอกเบี้ย▪ ผลประโยชน์ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิด	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่นอก ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๑๕	นำส่งด้วยแบบ ภ.ง.ด. ๒ ภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือน ถัดจากเดือนที่จ่ายเงินได้

มาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัฐฎากร	ประเภทเงินได้พึง ประเมิน	ผู้รับเงินได้พึงประเมินถูก หักภาษี	วิธีการหักภาษีและอัตราภาษี	แบบแสดงรายการภาษี/ กำหนดเวลานำส่งภาษี
มาตรา ๔๐ (๕)	- การให้เช่าทรัพย์สิน ทุกชนิด	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่นอก ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๑๕	ภ.ง.ด.๓ นำส่งภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือนถัดจาก เดือนที่จ่ายเงินได้
มาตรา ๔๐ (๖)	วิชาชีพอิสระตามประมวล รัฐฎากร - กฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม การประกอบโรคศิลป์	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่นอก ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๑๕	ภ.ง.ด.๓ นำส่งภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือนถัดจาก เดือนที่จ่ายเงินได้
มาตรา ๔๐ (๘)	- รางวัลในการประกวด/ แข่งขัน/ชิงโชค	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาที่อยู่ในและ นอกประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๕	ภ.ง.ด.๓ นำส่งภายในวันที่ ๑ - ๗ ของเดือนถัดจาก เดือนที่จ่ายเงินได้
	- ค่าแสดงของนักแสดง สาธารณะ (นักร้อง นักดนตรี นักแสดง นักกีฬาอาชีพ)	นักแสดงสาธารณะที่อยู่ใน ประเทศไทย	หักภาษีร้อยละ ๕	
		นักแสดงสาธารณะที่อยู่ นอกประเทศไทย	หักภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax : VAT)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

วิสาหกิจชุมชนที่ขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ว่าจะประกอบการในรูปแบบของคณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชคนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี หรือต่อรอบระยะเวลาบัญชี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และเมื่อขายสินค้าหรือให้บริการต้องออกใบกำกับภาษี เพื่อเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งมอบใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ใช้บริการ รวมถึงต้องจัดทำรายงานต่าง ๆ และต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐) ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไปทุกเดือนไม่ว่าจะมีรายรับหรือไม่ ทั้งนี้ การคำนวณภาษีที่ต้องเสียคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในเดือนภาษีนั้น ๆ

การคำนวณภาษี

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า ปัจจุบันจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ ๗ (รวมภาษีที่จัดเก็บให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และอัตราร้อยละ ๐ สำหรับการส่งออก ภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทยมีวิธีการคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี ดังนี้

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

หากผลการคำนวณเป็นลบ (-) อันเกิดจากจำนวนภาษีซื้อมากกว่าจำนวนภาษีขาย ผู้ประกอบการก็มีสิทธิได้รับคืนภาษี

ภาษีขาย (Output Tax) หมายถึง

- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหน้าที่เสียภาษี
 - (๑) จากการนำสินค้าไปใช้ ไม่ว่าจะประการใด ๆ เว้นแต่เพื่อการประกอบกิจการของ

ตนเอง

(๒) สินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ

(๓) สินค้าคงเหลือและทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในกิจการประกอบกิจการจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ณ วันเลิกประกอบกิจการ หรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งถอน หรือวันที่ได้รับแจ้งการเพิกถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

➤ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหน้าที่เสียภาษีจากการให้บริการหรือใช้บริการของกิจการ ไม่รวมถึงเพื่อการประกอบกิจการของตนเองโดยตรง และการนำเงินไปหาประโยชน์โดยการฝากธนาคารหรือซื้อพันธบัตรหรือหลักทรัพย์

ภาษีซื้อ (Input Tax) หมายถึง

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มอื่นเรียกเก็บจากการซื้อสินค้าหรือรับบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตนเอง และให้หมายความรวมถึง

- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้เสียเมื่อนำเข้าสินค้า
- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้เสียเมื่อรับโอนสินค้านำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร
- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้นำส่งกรมสรรพากร
 - (๑) จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - (๒) จากการชำระราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการให้กับผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว
 - (๓) การชำระราคาค่าบริการให้กับผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร
 - (๔) จากการรับโอนสินค้าหรือรับโอนสิทธิบริการในการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๐

ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax : SBT)

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการที่อยู่ในบังคับภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องนำรายรับมาเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.๔๐) ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไปทุกเดือน ไม่ว่าจะมียารับหรือไม่

อากรแสตมป์ (Stamp Duty)

วิสาหกิจชุมชนที่มีการทำสัญญาหรือตราสารอื่นใดที่อยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์ตามบัญชีอากรแสตมป์จะต้องเสียอากรแสตมป์ให้ถูกต้องครบถ้วน

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
(www.rd.go.th)

ขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษี การชำระภาษี และการนำส่งภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตออกไปอีก ๘ วัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ สำหรับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามประมวลรัษฎากรที่กำหนดให้ยื่นรายการ ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ (คำชี้แจงกรมสรรพากร เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ฉบับที่ ๔))

บทกำหนดโทษ

โทษทางอาญา

- ไม่ยื่นขอมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- ไม่จัดทำรายงานเงินสตรับ – จ่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- เจตนาละเลยไม่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

เบี้ยปรับ

- ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ต้องเสียเบี้ยปรับ ๒ เท่าของภาษีต้องชำระ
- ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา แต่ชำระภาษีขาดไป เสียเบี้ยปรับ ๑ เท่าของภาษีที่ชำระขาดไป

เงินเพิ่ม

- ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี เสียเงินเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนของภาษีต้องชำระ นับแต่วันพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี จนถึงวันที่ชำระภาษี
- ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา แต่ชำระภาษีขาดไป เสียเงินเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนของภาษีที่ชำระขาดไป จนถึงวันที่ชำระภาษี

บริการตอบข้อซักถาม กรณีที่มีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่
สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทุกพื้นที่
ศูนย์สารสนเทศสรรพากร (RD Intelligence Center) โทร. ๑๑๖๑